

תשובה

משמחת הנישואין של

שלום דובער ואיטא פייגא שיחזו

פלאטקין

ב' ניסן ה'תשפ"ד

בעזה"ת.

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב שלום דובער שי' עם ב"ג הכלה מ' איטא פייגא תי'.

על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע בעת חתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה המוסגרת בזה. בראש התשורה נדפס תצלום התשורה שחולקה בחתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

לרגל קביעת יום החתונה ביום ב' ניסן, יום ההסתלקות של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע, מוגש בזה תולדות חמישה מזקני החתן והכלה שזכו להיות מחסידי כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע, ונמנו מתלמידי התמימים שלמדו בשבת תחמוני בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש, והצטופפו בצילא דהימנותא ליהנות מאורו הגדול של כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע.

החומר על ארבעה מהזקנים (הרה"ת בנציון שם טוב, הרה"ת משה זלמן קמינצקי, הרה"ת אהרן גופין, הרה"ת שמואל גיטלין) הינו תדפיס מספר עתידי בעז"ה על התמימים בליובאוויטש הנמצא כעת בשלבי עריכה ביוזמת אבי הכלה, ונכתבו ע"י החוקר והסופר הנמרץ הרב ישראל שי' ברדה.

הערך על א"ז של החתן הרה"ת ר' אברהם אלי' פלאטקין בספר הנ"ל לא הוכן עדיין, וקווים ביוגרפיים כלליים עליו הובאו כאן ע"פ תולדותיו שבספר "פניני אברהם אליהו".

תודתנו נתונה לאלו ששתפו מידיעותיהם וארכיונם להשלמת החומר הנ"ל: ר' ישראל שי' ברדה, ר' מנחם מענדל שי' קסטל, ר' שניאור זלמן שי' ברגר, ר' מנחם מענדל שי' ברונפמן, הת' שניאור זלמן שי' איידלמן, הת' שלום שי' פופר, ואחי הכלה הת' יוסף יצחק ושניאור זלמן שי' גאפין, ולבני המשפחות שי'.

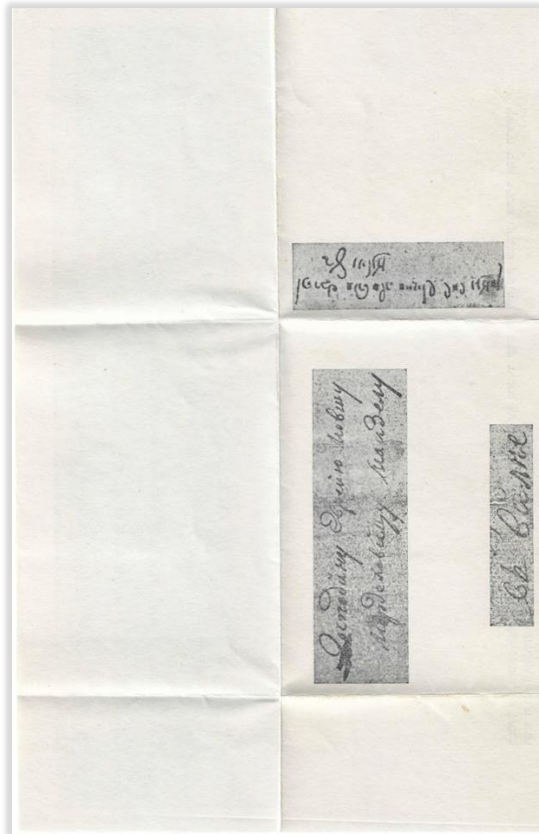
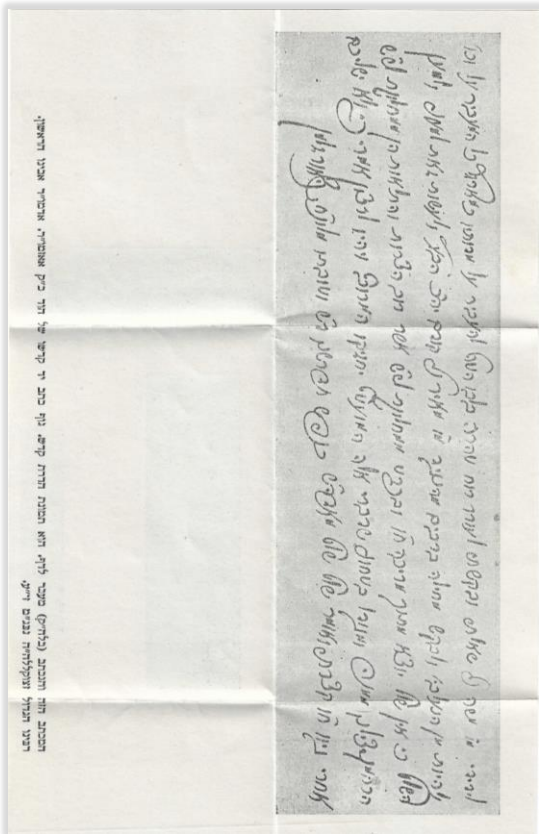
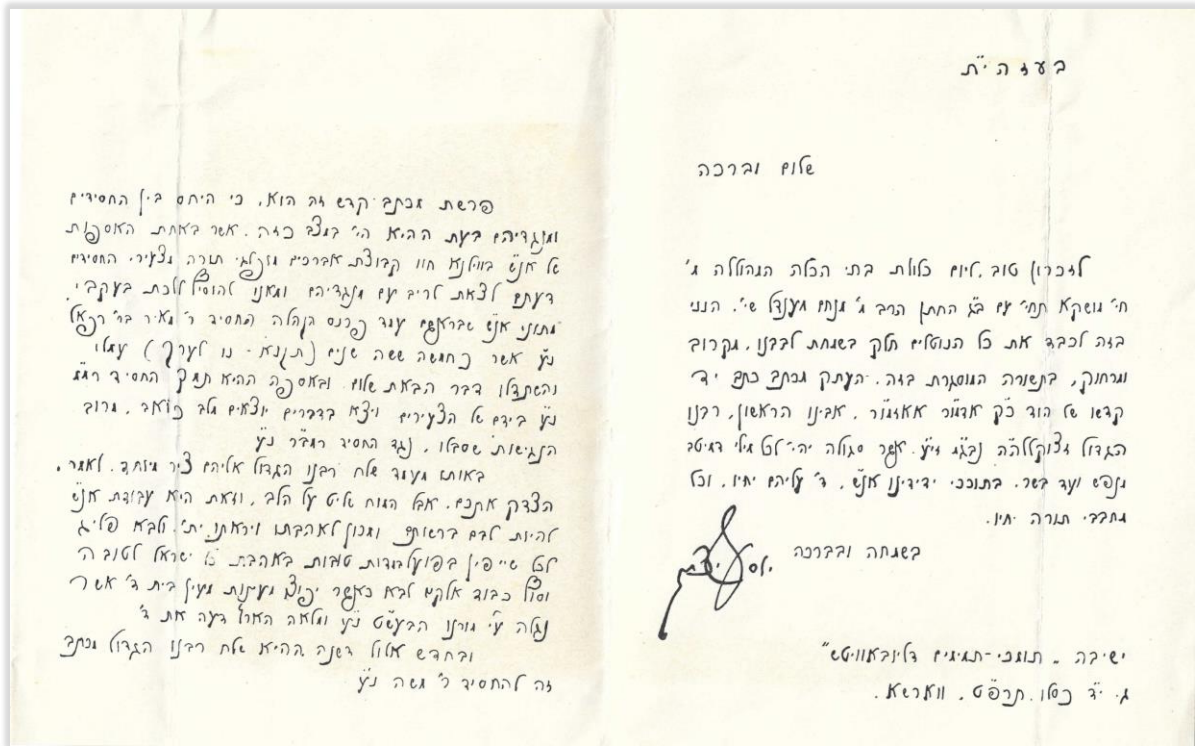
יהי רצון שהזוג הצעיר יבנו בית נאמן בישראל, בנין עדי עד, כרצון כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ע"פ דרכי התורה והחסידות, שיחיש וימהר בנין הבית השלישי הנצחי, ומהרה ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה. ונזכה זעהן זיך מיט'ן רבי'ן והוא יגאלנו.

משפחת גאפין

משפחת פלאטקין

ב' ניסן ה'תשפ"ד
באלטימאר, מערילאנד

התשורה שחולקה בחתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דודנו

מכתב מכ"ק אדמו"ר להודי החתן לקראת נישואיהם

פלאטקין - שם טוב -

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ט"ו אייר תשד"מ
ברוקלין, נ. י.

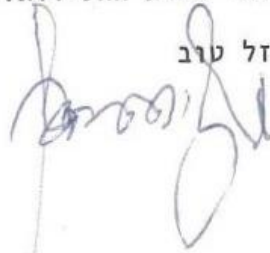
האברך הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' אברהם אלי' שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום
י"ב סיון הבע"ל,

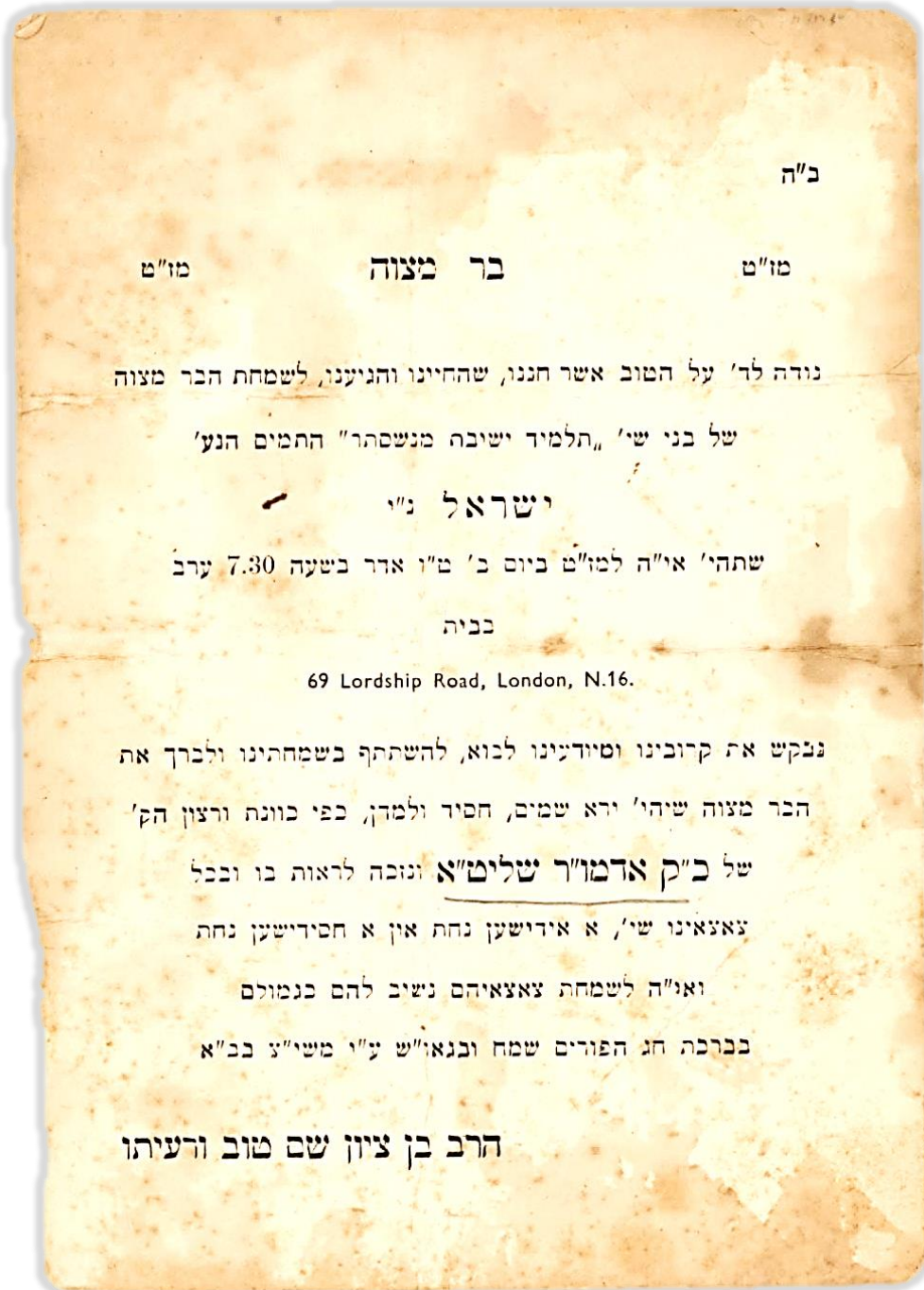
הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

מכתב כ"ק אדמו"ר אודות ההזמנה לחגיגת חבר מצוה של סב החתן הרה"ח ר' ישראל שם טוב שי'

[צילום ההזמנה]

המכתב נשלח להגאון המפורסם ר' משה שטרנבוך שליט"א המשמש כיום כראב"ד
העדה החרדית בירושלים עיה"ק, לאויוש"ט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

בי"ה, י"א ניסן תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ג הו"ח אי"א נוי"ב עוסק
בצ"צ כו' סוה"ר משה שי'.

שלום וברכה!
במענה על סכתבו סטי"ז אדר, בו סעורר ע"ד נוסח הזמנה שקבל סטי"ח
הו"ח אי"א נוי"ב עוסק בצ"צ כו' סוה"ר בן ציון שי' שם טוב שד"ר, אשר הנ"ל
מתברך שבנו יהי' ירא שמים והסיד ולסדן כפי כוונתי ורצוני. ובסילא הוקשה
לו. מהן התוכן לקשר איחול משאלות לב יהודי בכוונת ורצון בו"ד.

הנה ידוע דתפלה היא עבודה שבלב, וכמרו"ל (תענית ב' ע"א), וצריכה
להיות בדבור, ובסילא צריך שיהי' פיו ולבו שוין למען שתועיל התפלה. כן מובן
מנוסח תפלת ינו, שכל שיפרט אדם תפלתו הי"ז משובח, ולא שיסתפק בתפלה כללית,
שכן תפלתים י"ב אפצעות, ולא בקשה כוללת, וגם בברכות אלו גופא כמה פרטים
מפורטים בכל אחת מהן, ובסילא אחד אשר אינו סומך על עצמו שיוכל לפרט תפלתו
כדבעי, סאיזה סיבה שתהי', ולפי דעתו נמצא אחד מידידיו הרוחש ומאחל לו כל
טוב באמת, ויש לו מבנה בטבוקשו יותר ספורטה ועמוקה, הי"ה סנסן תפלתו ובקשתו,
שסתפלל שתתפלא בקשתו כפי כוונת ורצון פלוני. ומוצאים עדי"ז גם בהלכה בכמה
וכמה פרטים, וטהם בהיתר עיסקא, שכותבים בהיתר עיסקא, כתקון הז"ל, וכותב זה
אפילו עם הארץ, ומועיל ע"פ דין תורה, כיון שמוסר דעתו לחז"ל.

ב) עוד זאת אשר בי יודע יצר לב האדם והתחבולות של היצה"ר שאוסן
גדול הוא ונא לכאו"א לפי ענינו, וכמרו"ל (שבת קד' ב') ובסילא מחפש לו כמה
דרכים לבלבל את האדם, ובפרט בעת רצון כשהושש שתתקבל תפלתו ויש מקום יותר
שיבלבלו ויעורר איזה פני' בבקשתו ותפלתו, וככל שתגדל הבקשה בהרחקה מענינים
גשמיים, וכמו בבקשת הנ"ל; שיהי' ירא שמים = ואינו מסתפק בזה אלא שיהי' עוד =
חסיד = היינו לפניך שורת הדין אפילו של ירי"ש, ואינו מסתפק בזה, אלא מוסיף
עוד = לסדן, = היינו שישמש בכה התורה להיות ירי"ש ותסיד אשר התורה היא תורת
אמת, שחסד אפר אל יברא, אצ"ר-סובן שהיצה"ר יחפש פל אשר בידו לבלבל התפלה,
ואם אי אפשר בדבור, הרי עכ"פ בלב, והוא ע"ד ס"ש הרמב"ם סוף הלכות תסורה;
ירדה תורה לסוף דעתו של אדם יצרו הרע כו' ואע"פ שנדר והקדיש אפשר שחזר
בו ונחם כו'. והעצה היחידה לזה הוא למסור תפלתו על דעת איש אחר, שאינו נוגע
בדבר ודורש טובתו, שאז מהי' הדבור והכוונה יחד יהלכו. וגם לזה כמה דוגמאות
בנגלה, ואחת מהן היא, מסארז"ל (נדרים כה' ע"א) אמר להם לו הו' יודעים שלא על
דעתכם אני משביע אתכם אלא על דעתי ועל דעת המקום.

הערה: בדיוק הבאתי שתי דוגמאות הנ"ל, כי ענין השבועה-זהו ענין עבודת האדם
הסתהלת מעת הבר מצוה-שנעשה נושבע ועוסד מהר סיני. והכוונה היא-ריבית
בהיתר עיסקא, וכטבואר כפאמר כ"קבמו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע
ד"ה טעמה כי טוב סחרה, דשנת ה'תשי"ט.

ג) כן מקשה, שלכאורה פשוט שהתפלה צ"ל דרך כלל, להיות מעושי רצון
השי"ת, סבלי להזכיר הדרך שרוצה בה. ובמכת"ר, אינו כן. וכנ"ל, שמכלל נוסחי התפלה
שתקנו אנשי כנסת הגדולה, יראה שמפרטים הבקשות והתפלות עד כמה שאפשר, ומה שלא
פרטו עוד יותר, הוא כדי שיהי' נוסח אחד לכל בני ישראל, אבל גם נוסח זה ספורט
הוא ביותר, וכנ"ל. *אם יצא ה' ע"ה*

האמת אגיד, שספק הי' בידי אם לענות על השאלות או לא, כיון שלדאבוננו
הנה בכל הזמנים ובפרט בזמננו זה, נמצאים הרבה שכונותם הקושיא, ובפרט בדרך
שלא הורגלו בה, עכששוואלים הם את עצמם מפני מה יבקשה, הרי התירוץ היותר קל הוא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ. י.

= ב =

לאסר שיש לו קושיות על הדרך, אשר אז אין התועלת כל כך בהתירוץ, כיון
ששערי קושיות לא נכעלו, אבל כיון שאיני מכירו הרי אני מעמידו בחזקת
כשרות שבדאי אין כוונתו אלא לטובה, היינו להסביר לו דבר שעדיין לא
נזדמן לו בסכתבי בני"א אף שנמצא בדוגמתו בכ"מ וכנ"ל.

בברכה לחג הפסח כשר ושטה

ב"ב:

כמוכן אם יש לו איזה הערות בהנ"ל, אתענין לקרוא אותם ואשתדל
גם לענות עליהם כפי יכולתי.

מוסג"פ העתק סכתבי כללי לחג הפסח הבע"ל, אשר בשח יענין את כת"ר שי'

תולדות הרה"ח ר' בן ציון שם טוב אביו של סב החתן

- תדפיס -

(ליובאוויטש וחייליה, עמ' 471; ספר התמימים, ניו יורק תש"נ, עמ' סב; ספר התמימים, ניו יורק תשנ"א, עמ' עז; תשורה ברדה-אדרי, כ"א מנחם אב תשע"ה, עמ' 95; מרחב, גליון ב (אדר תשפ"א), עמ' 149)

ר' בן ציון ב"ר כתריאל ומרת בתיה שם טוב נולד בט"ז מרחשון תרס"ב, בדרויה.¹ אמו הייתה מ'בית הרב' והיא מתייחסת לר' שלום שכנא, אבי אדמו"ר ה'צמח צדק', כמו כן הוא עצמו נולד בברכת אדמו"ר הרש"ב.²

שנות לימודו ב'תומכי תמימים':

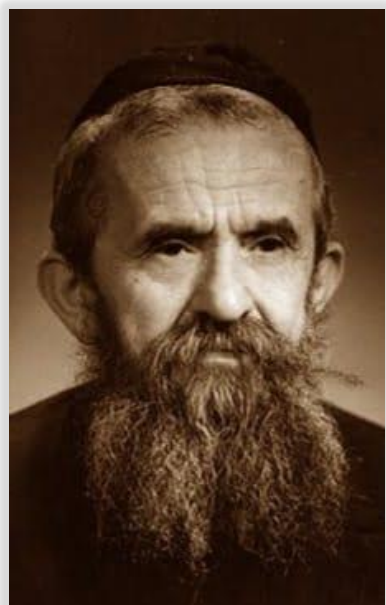
תחילת בואו של רב"צ לשיבת 'תומכי תמימים' הייתה בעקבות הצעת ר' אברהם דרייזין, שלמד עמו בדרויה וכבר החל את לימודיו בשיבה.³ רב"צ ציין בכרטיסיית ספר החסידים כי הוא למד בשיבת 'תומכי תמימים' מקיץ תרע"ה עד תרפ"ה.⁴ בעת לימודיו בשיבה בפולטבה היה מעורב בעסקנות

(1) כרטיסיית 'ספר החסידים' - ה' תשרי תשכ"ג.

(2) 'פרקים מתולדות חב"ד' לר' יוסף יצחק קעלער (לא נדפס); תשורה שם טוב, כ"ד טבת תשס"ז, עמ' 4 (בחלק האנגלי).

(3) יוסף יצחק קמינצקי, אנשים חסידים היו, כפר חב"ד תשס"ד, עמ' 60, 72.

(4) לעיל, הערה 1. זכר ללימודיו בפולטבה בשלהי קיץ תרפ"א-תרפ"ג ראו: יהודה חיטריק, רשימות דברים, [ניו יורק] תשס"ט, עמ' 409; משה מרינובסקי, לב הארי, כפר חב"ד תשס"ט, עמ' 77; ובנסמן בהערה הבאה.

ציבורית, כמו גם בארגון סידורים מול השלטונות.⁵ בהמשך, בשנת לימודיו האחרונה בישיבה עבר ללמוד בסניף 'תומכי תמימים' בנעוול.⁶

רב"צ עסק גם ב'עבודה פנימית', ומי שהדריכו היה ר' שלמה חיים קסלמן, שנמנה אז על התלמידים המבוגרים.⁷

ככל הנראה, בהיותו בישיבה עסק רב"צ גם ב'הלכה למעשה', שכן אדמו"ר הריי"צ מציין במכתבו לר' מנחם זמבה, מב' שבט תרפ"ט: "בן ציון שי' הוא בחור למדן וירא שמים, בעל כשרון נעלה בלימוד הנגלה ודא"ח, בקי בגמרא ובהרבה הלכות ביו"ד וחור"מ, ועתידות טובות בעילוי הלימוד נבאו לו".⁸

קורות חייו:

בשבתו כתלמיד בישיבת 'תומכי תמימים' הציע אדמו"ר הריי"צ "לקבוצה קטנה מתלמידנו היקרים שי" לעסוק "בעבודת התעמולה בהרבצת תורה", ביניהם היה רב"צ שהיה הראשון להתנדב להתמסר לעבודה זו בכל תוקף ועוז.⁹ בראשית תרפ"ו נשלח עלידי אדמו"ר הריי"צ לסקור את מצב היהדות בפודוליה-והלין, ובעיקר לייסד חדרים לתשב"ר בקהילות השונות.¹⁰ אדמו"ר הריי"צ הזכיר זאת ברשימתו מט"ו מרחשון תרפ"ח:

תחלת שנת תרפ"ו שלחתי ב' נוסעים חרש (שטילער הייט) והיו נוסעים מעיר לעיר בחבל ואהלין לעורר ע"ד חדרים, קביעות שיעורי לימוד, עריכת שלש סעודות, לספר מעשיות מגוטע'אידן, לחזק את החסידות בכללות, ואיש לא ידע מטעם מי המה נוסעים, ופעלו פעולות הרבה בכל הענינים, ומכל עיר ועיר היו שולחים ידיעות ממצב הרבנים בכל עיר, מצב החדרים מקואות בתי כנסיות, ועוד.¹¹

(5) אהרן אליהו גרשוני, קידוש השם, ירושלים תשנ"ה, עמ' 92; נפתלי צבי גוטליב, יהדות הדממה, כרך א, ירושלים תשמ"ד, עמ' 31.

(6) ראו: בנימין אליהו גורודצקי, ספר זכרון, ירושלים תשמ"ה, עמ' 19.

(7) ישראל אלפנביין, המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן, כרך ב, רמלה תשע"ג, עמ' 660.

(8) אגרות קודש - אדמו"ר הריי"צ, כרך ב, עמ' קמט.

(9) שם. יצוין, כי שם מתוארך הדבר ל"שנת תרפ"ד", שאז "ניתן לו פלך ואהלין", אך בשנת תרפ"ד רב"צ עודנו תלמיד בישיבת 'תומכי תמימים' (ראו לעיל, הערות 4, 6). כמו כן, מהמשך הדברים שם משמע שהיה זה בשנת תרפ"ה, וממקורות אחרים משמע שהתחלת פעילותו הייתה בשנת תרפ"ו (ראו להלן בפנים).

(10) בהרחבה על שליחותו בשנים אלו ראו: שלום דובער לוין, תולדות חב"ד ברוסיא הסובייטית, ניו יורק תשמ"ט, עמ' סב-סד.

(11) אגרות קודש - אדמו"ר הריי"צ, כרך א, עמ' תרכט.

בנוסף לדיווחים המפורטים 'מכל עיר ועיר' על-דבר ייסוד 'חדרים' בהם ובשאר ענייני חיזוק הדת, רב"צ אף השתתף באסיפת 'ועד הרבנים' באדר תרפ"ו, ושם הוא מסר הרצאה מפורטת משליחותו.¹² מסתבר כי רב"צ השתתף באסיפות נוספות.

בשלהי אלול תרפ"ו אדמו"ר הרי"צ הורה לנסוע כשליחו להשתתף בוועידת רבני ווהלין שהתקיימה בי"ח-כ' מרחשון תרפ"ז, בקורוסטן. עובדת ייצוגו את אדמו"ר הרי"צ התבטאה לאורך הכינוס אשר מברקי הרבי והוראותיו התקבלו על שם רב"צ.¹³

בי"ג אדר ראשון תרפ"ז נפגש עם אדמו"ר הרי"צ ומוסר הרצאה מפורטת מכל עבודתו.¹⁴ בהמשך החודש הוא שב לאוברויץ, והוא נאסר שם, ולאחר מכן הוא מועבר לחרקוב, שם הוא משתחרר בחודש ניסן על-תנאי שלא לעזוב את חרקוב, על מנת שיוכלו לעקוב אחר מעשיו. בתקופת שהותו שם נאסר אדמו"ר הרי"צ בט"ו סיון, וגם רב"צ נאסר באותה תקופה לחודש ימים.¹⁵

בראשית תרפ"ח השתדך בברכת אדמו"ר הרי"צ עם מרת אסתר גולדה בת ר' מנחם מענדל פוטרפס.¹⁶ בהמשך השנה נאסר בי"א טבת, ודינו נגזר לשלוש שנות גלות ליניסיסק, סיביר.¹⁷ על פעילותו בתקופה זו כתב אדמו"ר הרי"צ לר' כתריאל שם-טוב, אבי רב"צ, מח' ניסן תרפ"ח:

במענה על מכתבו אדות בנו תלמידנו מר בן ציון שי', לא הפריז על המדה בכתבו כי התמימים שי' נחשבים לבנים ממש, כי כל א' מאנ"ש שי' יקר וחביב כמו שהוא לעצמו, ובפרט זה אשר מוסר ונותן עצמו בעבודת החסידות, וק"ו תמים שי' אשר מוסר ונותן עצמו על התורה, בפה מלא אוכל להגיד על בנו תלמידנו בן ציון שי' כי עבד במסירת נפש ממש, והרבה רבנים גדולי תורה שליט"א מקנאים בו על אשר פעל ועשה לטובת החזקת לומדי תורה, וזכות גדול הוא.

תקותי חזקה להשי"ת אשר בודאי יגאלהו גאולה שלמה, ויתן השי"ת ויהי בקרוב ממש, וצריך להודות להשי"ת על אשר זכה לבן כזה, ויגאלהו השי"ת בקרוב למען אשר יוכל להמשיך עבודתו הלאה בלי שום מניעה ועיכוב.¹⁸

(12) שם, עמ' תרכג.

(13) לויץ [לעיל, הערה 10], עמ' צא-צב.

(14) ספר השיחות תר"פ-תרפ"ז, ניו יורק תש"ע, עמ' 145.

(15) אגרות קודש - אדמו"ר הרי"צ, כרך ב, עמ' קמט-קנ; שם, כרך טז, עמ' ריא; לויץ [לעיל, הערה 10], עמ' צא. זכר נוסף להיותו בחרקוב בקיץ תרפ"ז ראו: חיתריק [לעיל, עמ' 4], עמ' 436.

(16) ראו לעיל, עמ' 000.

(17) לויץ [לעיל, הערה 10], עמ' צא, צז; אגרות קודש - אדמו"ר הרי"צ, כרך טז, עמ' ריא.

(18) אגרות קודש - אדמו"ר הרי"צ, כרך טז, עמ' קעא.

בשנת תר"צ הגיעה כלתו, מרת אסתר גולדה, למקום גלותו, ושם הם נישאו באלול תר"צ.¹⁹ בהמשך היא שבה בגפה לפולטבה,²⁰ ובתרצ"א עם סיום ריצוי עונשו הצטרף רב"צ לרעייתו, ולאחר מכן, עברו להתגורר בחרקוב,²¹ ושם "הי' בעזר בכל ענין - הן ע"ד החזקת תו"ת, והן במעמד, ובכל ענין כללי ופרטי של אנ"ש".²²

בהמשך, בשנת תרצ"ג-תרצ"ד, התיישב במוסקבה, ורב"צ הקים שם בתי מלאכה עבור אנ"ש, על מנת שיוכלו להימנע מחילול שבת.²³ ככל הנראה בתקופה זו נדד ממקום למקום בתוככי העיר ובסביבתה.²⁴ לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה ר' בן ציון נדד עם משפחתו והתיישב בטשקנט.²⁵

לאחר תום המלחמה בקיץ תש"ו החלו אנ"ש להבריח את הגבול לפולין, דרך לבוב, וביניהם יצא גם רב"צ ומשפחתו בט' כסלו תש"ז, ותחילה הגיע למחנה ווגשייד, אוסטריה.²⁶ משם המשיך רב"צ לפריז, ושם היה ממקבלי פני הרבי בהגיעו לפריז באדר תש"ז, שנסע לסייע את אמו הרבנית חנה בהגירתה לארצות הברית.²⁷

בהיותו במחיצת הרבי בפריז קיבל רב"צ הנחיות מהרבי להקים מוסד לבנות בפראג מטעם ה'מרכז לעניני חינוך'. לפראג הוא הגיע לאחר חג הפסח תש"ז, והוא מייסד שם את המוסד 'בית שרה', ולאחר מכן העבירו לניהול מרת הדסה פרמן.²⁸

בראשית תש"ח הוא נוסע ללונדון, אנגליה, ושם הוא פועל כשד"ר מעמד, ולאחר הגעתו כותב לו אדמו"ר הריי"צ באגרת מז' מרחשון תש"ח:

(19) תשורה שם-טוב, כ"ד טבת תשס"ז, עמ' 5 (בחלק האנגלי).

(20) 'פרקים מתולדות חב"ד' לר' יוסף יצחק קעלער (לא נדפס).

(21) סדר המגורים עולה מרשימת מקומות לידת בניהם, ראו: שלום דובער פרידלנד, פעילות חוצה גבולות, כרך א, פריז תשע"ז, עמ' 467.

(22) חיטריק [לעיל, הערה 4], עמ' 427.

(23) גרשוני [לעיל, הערה 5], עמ' 95.

(24) כך לדוגמא אנו מוצאים כי בקיץ תרצ"ה רב"צ התגורר בפרלובקה, פרוור עלייד מוסקבה, ראו: ישראל אלפנבין, המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן, כרך א, רמלה תשע"ג, עמ' 49.

(25) גרשוני [לעיל, הערה 5], עמ' 99.

(26) ראו: פרידלנד [לעיל, הערה 21], עמ' 205, 207, 476.

(27) זושא וואלף, אדמו"רי חב"ד ויהדות צרפת, פריז תשע"ו, עמ' 565.

(28) שם, עמ' 282-283; שניאור זלמן ברגר ואליהו מטוסוב, היציאה מרוסיה, א"י תש"פ, עמ' 28.

מכתבו מיום א' לחדש זה קבלתי, יתחזק בעבודתו הק' לקרב את הלבבות ולעוררם ללכת בעקבות אבותיהם ואבות אבותיהם בשמירת התורה והמצוות, ולהתנהג בדרכי החסידות והחסידים וטוב יהי' להם בגו"ר, והשי"ת יצליחו בעבודתו הק'.²⁹

בט' אייר הוא חוזר לפריז,³⁰ ולאחר שובו כתב לו אדמו"ר הריי"צ בכ"ח תמוז תש"ח:

במשך הזמן שהי' בלונדון והתחיל בעבודת שליחותו, הנה עם נסיעתו משם הניח את הענינים באמצע ומהם גם בהתחלתם, נכון הדבר אשר יתחיל תיכף בזריזות דבר ההשתדלות להשיג רשיון הכניסה לאנגליא באופן אשר יוכל לבוא לשם בחדש אלול הבע"ל, להמשיך עבודתו בלונדון וגם לבקר את הערים מאנשעסטער גלאזגאו ועוד כאשר יכתבו לו מועד המעמד, ויעזרהו השי"ת לקבל רשיון הכניסה לאנגליא ויצליחו בשליחותו בגשמיות וברוחניות.³¹

בשלהי תש"ח הוא שב ללונדון,³² שם הוא פועל כשד"ר וכבא"כוחו של אדמו"ר הריי"צ (ובהמשך של הרבי). לאחר חודשים מספר הוא חוזר לפריז, שם נמצאים בני משפחתו, ובתקופת שהותו שם כתב לו הרבי מכתב תוכחה בכ"ט אדר תש"ט:

כפה"נ ממכתביו עדיין שוהה הוא בפאריז, ואף שקשה לאמר דבר ברור בריחוק מקום כ"כ אבל אחכ"ז הנה חבל ותמי' גדולה על הזמן ההולך ואינו חוזר והוא אינו נמצא במקומו אשר נמסר לו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א להיות שם שלוחו וב"כ.³³

לאחר מכן הוא שב ללונדון, ובני ביתו הגיעו באלול תש"ט.³⁴

בטבת תש"י הוא הקים תלמוד תורה חב"די שהתקיים בביתו שלו, כמו כן הוא מקים את 'בית רבקה' עבור בנות אנ"ש ואת 'בית שרה' עבור בנות שאינן מאנ"ש. בנוסף לכך הוא מקים מוסדות לבעלי תשובה במנצ'סטר ובגלזגו.³⁵

לאחר הסתלקות אדמו"ר הריי"צ התקשר בלב ונפש אל אדמו"ר, ותיכף ארגן 'כתב התקשרות' בין אנ"ש בלונדון.³⁶ במסגרת עבודתו רב"צ היה נוסע לריכוזי אנ"ש לעורר אותם להתקשרות לרבי,

(29) אגרות קודש - אדמו"ר הריי"צ, כרך ט, עמ' שלג-שלד.

(30) ברגר ומטוסוב [לעיל, הערה 28], עמ' 233.

(31) אגרות קודש - אדמו"ר הריי"צ, כרך ט, עמ' תס.

(32) שם, עמ' תפח; נלכה באורחותיו, עמ' 65.

(33) אגרות קודש - הרבי, כרך ג, עמ' פט.

(34) שם, עמ' קעת; אגרת אדמו"ר הריי"צ - כ' אלול תש"ט.

(35) אגרות קודש - אדמו"ר הריי"צ, כרך י, עמ' קד; גרשוני [לעיל, הערה 5], עמ' 96.

(36) יוסף יצחק גרינברג ואליעזר יהושע זקליקובסקי, 'ימי בראשית, ניו יורק תשנ"ג, עמ' 93, 104, 116.

ולעשות לחיזוק התורה והיהדות בכלל ותורת החסידות בפרט.³⁷ לאחר כל נסיעה מנסיעותיו הרבות היה מדווח לרבי עליה בפרוטרוט.³⁸ כמו כן, עודד רבות כתיבה אל הרבי, כמו גם נסיעה אליו, בין אנ"ש ובין חוגים אחרים.³⁹

בשנת תשי"ט הקים רב"צ את 'בית ליובאוויטש' בלונדון.²⁰

הרב ב"צ שם-טוב (עומד ראשון מימין) והרב אהרן גופין (יושב שני מימין) בהתוועדות יו"ד שבט הגדול, מוצש"ק י' שבט תש"ל

רב"צ עסק גם בטובת כפר חב"ד ומוסדותיו לבססם בגשם וברוח.²⁰ רב"צ פעל מעבר למסגרת שליחותו גם לסייע לשלוחים במקומות שונים, או גם למוסדות שונים, וחלקם בין היתר על-פי הוראה מהרבי.⁴⁰

לרב"צ הייתה חיות בהפצת ובלמוד תורת הרבי, ולאורך השנים השתתף בגופו ובנפשו למיסוד 'ועד להפצת שיחות' ולעידוד אנ"ש ותלמידי התמימים לשקוד בלימוד שיחותיו של הרבי. בשנותיו האחרונות עסק בהקמת

'מכון לוי יצחק' לתרגום שיחות הרבי ללשון-הקודש והפצתם בארץ ישראל, מפעלו זה המשיך להתרחב ולהתבסס לאחר פטירתו ביתר שאת.⁴¹

רב"צ היה מתפלל באריכות,⁴² והיה בעל אהבת ישראל, על כך התבטא אדמו"ר הרי"צ בשיחת יום א' דחג השבועות תש"ה:

די תמימים אין רוסלאַנד האָבן הנחת עצמותו. אָט ווי בצש"ט [=בן ציון שם-טוב] וועלכער האָט זיך מוסר נפש געווען בפו"מ אויף אַ טובה טאָן אַ אידן ניט נאָר בגופו, נאָר ער איז אַרומגעפאָרן מיט אַ מסירת נפש בפועל ממש אויף אַ טובה טאָן א אידן [=לתמימים

(37) אגרות קודש - הרבי, כרך ד, עמ' שסט; שם, כרך כד, עמ' קמה, בשולי הגליון; אלפנביין [לעיל, הערה 7], עמ' 617-618; 'פרקים מתולדות חב"ד' לר' יוסף יצחק קעלער (לא נדפס).

(38) 'פרקים מתולדות חב"ד' לר' יוסף יצחק קעלער (לא נדפס). לדוגמא ראו: אגרות קודש - הרבי, כרך ה, עמ' קנה.

(39) אלפנביין [לעיל, הערה 7], עמ' 660; תשורה מינקוביץ'-רסקין, כ"ח תשרי תשע"ד, עמ' 18; Zalmon Jaffe, My Encounter with the Rebbe, vol. one, New York 2002, p. 51.

(40) אגרות קודש - הרבי, כרך י, עמ' טו; שם, כרך כז, עמ' קעד, בשוליי-הגליון. ועוד.

(41) גרשוני [לעיל, הערה 5], עמ' 96; 'פרקים מתולדות חב"ד' לר' יוסף יצחק קעלער (לא נדפס).

(42) תשורה שם-טוב, כ"ד טבת תשס"ז, עמ' 9-10 (בחלק האנגלי).

ברוסיה יש הנחת עצמותו, כמו בן ציון שם-טוב, שמסר את נפשו בפועל ממש לעשות טובה ליהודים, לא רק בגופו, אלא נסע ממקום למקום במסירת נפש בפועל ממש לעשות טובה ליהודים].⁴³

רב"צ נפטר בה' תמוז תשל"ה בעקבות תאונת דרכים סמוך לכפר חב"ד, ומנוחתו כבוד בחלקת חב"ד בהר הזיתים, ועל מצבתו נרשם:

פ"נ

הרב החסיד התמים השוד"ר

ר' בנציון ז"ל

(בן ר' כתריאל ובתי' הי"ד

שניספו בידי הנאצים עם קהילת דרויא

ביום א' תמוז תש"ב)

שם-טוב

בעל מחבר "מי ארמיא אדמורא"

תלמיד ביש[י] בת תומכי תמימים

בליובאוויטש

הוגלה במאסר ברוסי'

עבור עבודתו בצבאו

של כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע

שהזכירו כדוגמא להנחת עצמותו

מנוטעי ונוטרי כרמו של יבלח"ט

ארוכים ונעימים

כ"ק אדמו"ר שליט"א

שכתרו בתואר "סאל[ד]אט"

הי' שקוע ומסור בהפצת "תורת הרבי"

העמיד דור ישרים ממשיכים בע"ה

עבודתו ופעולותיו במרחבי תבל

נפ' ביום ש"ק

ה' תמוז תשל"ה

תנצב"ה

(43) ספר השיחות תש"ה, עמ' 107.

ביבליוגרפיה:

רשימת זכרונותיו 'אסיפת הרבנים בחודש מ"ח תרפ"ז בקאָראָסטען מחוז זיטאמיר וואָלין תחת ממשלת הקאמוניסטים שר"י', בתוך: שלום דובער לוי, תולדות חב"ד ברוסיה הסובייטית, ניו יורק תשמ"ט, עמ' צא-צב. 44

משפחתו:

זוגתו מרת אסתר גולדה בת ר' מנחם מענדל ומרת מאריאשא באדאנא פוטרפס (תרס"ב לערך - כ"ג מרחשון תשכ"ד). וילדיהם:

(א) ר' מנחם מענדל (כ"ח סיון תרצ"א - י"ג ניסן תשס"ו).

(ב) ר' שלום דובער (א' מנחם אב תרצ"ג, לאורך ימים ושנים טובות), שליח הרבי בדטרויט, מישיגן.

(ג) ר' אברהם יצחק (כ"ד מנחם אב תרצ"ז, לאורך ימים ושנים טובות), שליח הרבי בפילדלפיה, פנסילבניה, ויו"ר אגודת חסידי חב"ד העולמית.

(ד) מרת פראדא (תרצ"ח, לאורך ימים ושנים טובות), אשת ר' נחמן סודאק, שליח הרבי בלונדון, אנגליה.

(ה) ר' ישראל (ט"ז אדר ראשון ה'ת"ש, לאורך ימים ושנים טובות).

(ו) מרת בתיה (י"ח שבט תש"ד - י"ז מרחשון תשע"ב), אשת ר' שמואל אזימוב, שליח הרבי בפריז, צרפת.

'הרב בנציון שמטוב ז"ל', שערים, ז' תמוז תשל"ה, עמ' ד; ח. שושן, 'הרה"ח ר' בנציון שמטוב זצ"ל', שערים, כ"ז תמוז תשל"ה, עמ' ג; אהרן אליהו גרשוני, קידוש השם, ירושלים תשנ"ה, עמ' 91-100; תשורה שם-טוב, כ"ד טבת תשס"ז [נדפס שוב בתשורה ווילשאנסקי-שמטוב, ט' ניסן תשע"ט]; יוסף אשכנזי, אוצר החסידים: אישיותם ומשנתם החסידית של משפיעי חב"ד ברחבי תבל, [קריית מלאכי] תשע"ד, עמ' 439-468; תשורה אייבר-שם-טוב, ח' סיון תשע"ה, עמ' 23-18.

44) רשימתו זו נכתבה לאחר שנת תשכ"ג, ולא בתקופה שבה ביקשו אדמו"ר הרי"צ לעורר לכך את אנ"ש (על כך ראו: אגרות קודש - אדמו"ר הרי"צ, כרך י, עמ' סב-סג, צב). קטע נוסף - מתשרי תרפ"ז - נמצא ב'פרקים מתולדות חב"ד' לר' יוסף יצחק קעלער (לא נדפס).

תולדות הרה"ח ר' אברהם אלי' פלאטקין אביו של סב החתן

קורות חייו:

נולד ביום הכיפורים תרמ"ט ברוגטשוב לאביו ר' שמואל-ל, מחסידי חב"ד בעיר. הגיע לליובאוויטש בשנת תרס"ז, ולמד בחברותא עם הגאון הרב רפאל כהן הי"ד מריגא בלימוד הנגלה, וחסידות למד עם ר' ישראל לוי (נעולער).

מחנה הפליטים פאקינג, תש"ז. ר' אברהם אלי' פלאטקין יושב מימין. ר' אהרן גופין עומד משמאל.

חיבה יתירה נודעה לו מרבוה"ק כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב וכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ שקרבוהו במיוחד. נודע כבעל כשרונות נעלים ולמדן מופלג, בעל תפיסה מהירה ועמקן. הוסמך לרבנות מהגאון הרוגוטשובי והגאון ר' מאיר שלמה ינובסקי מניקוליב.

שימש ברבנות בוויטעבסק, ותקופה ממושכה שימש ברבנות ביד רמה בעיר אוסטשקאוו, ופעל שם במרץ רב ובערים נוספות ברוסי' לביצור חומות הדת.

בתקופת המלחמה נמלט לסמרקנד, ושימש

שם ברבנות ור"מ בישיבה. הי' מראשוני החסידים שיצאו מעמק הבכא בשלהי תש"ו. שימש כיו"ר אגודת חסידי חב"ד בפאקינג אשכנז, ואח"כ בפריז וברינא בצרפת.

השאיר אחריו ברכה בכתובים, חידושו והגיגיו, הספרים "בירורי הלכות", "פניני אברהם אליהו" ו"כתבי אברהם אליהו".

נפ' בפריז ט' חשון תש"ט, והובא למנוחות בעיה"ק צפת ת"ו.

משפחתו:

ביקור הרש"ג במחנה פאקינג. רא"א פלאטקין מימין, ר' אהרן גופין עומד משמאל.

זוגתו מ' ח' צירליא בת ר' יעקב צבי יעקבסאן מריגא

בתו מ' ליבא, אשת הרה"ח יהושע פינסאן. נפ' תשל"ה

בנו הרה"ח ר' שמואל שי' לאורך ימים ושנים טובות

בנו יעקב צבי. נפ' בתקופת המלחמה בן י"ג שנה

בתו ראסיא. נפ' בתקופת המלחמה בת עשר שנים

קודם מלחמת העולם השני, בעיר פושקין אצל לענינגראד. יושבים מימין לשמאל: הרבנית ח' צירליא ע"ה, בתם ראסיא ע"ה, הרב אברהם אלי' ז"ל. עומדים מימין לשמאל: בנם יעקב צבי ז"ל, בנם שמואל שיח' ובתם ליבא ע"ה

תולדות הרה"ח ר' אהרן גופין סבו של סב הכלה

- תדפיס -

(ליובאוויטש וחייליה, עמ' 204; ספר התמימים, ניו יורק תש"נ, עמ' לב; ספר התמימים, ניו יורק תשנ"א, עמ' לט; תשורה ברדה-אדרי, כ"א מנחם אב תשע"ה, עמ' 33; מרחב, גליון ב (אדר תשפ"א), עמ' 119)

ר' אהרן ב"ר ברוך ומרת טויבה צביה גופין נולד בתרנ"ג, בקוֹבֶל.⁴⁵ משפחת ר"א הייתה משפחה אמידה מחסידי אלכסנדר, רק אחיו המבוגר ר' אברהם אליהו היה חסיד חב"ד,⁴⁶ והוא ששלח את ר"א ללמוד ב'תומכי תמימים'.⁴⁷

לימודיו בישיבת תומכי תמימים:

ר"א למד בישיבת 'תומכי תמימים' בליובאוויטש בשנים תרע"ב-תרע"ה, ולאחר מעבר אדמו"ר הרשב"ב לרוסטוב בראשית חורף תרע"ו הוא נסע לשם גם כן, ושם למד בשנים תרע"ו-תרע"ז. בשנת לימודיו האחרונה בישיבה הוא לימד את ילדי תושבי רוסטוב שלמדו בסניף הישיבה המקומי, כפי שציין ר"א

(45) כרטיסיות 'ספר החסידים' - כ"ו תשרי תשכ"ג, כ"ג מרחשון תשכ"ג. ב'ליובאוויטש וחייליה' בערכו נרשם: "מלודמיר", ויש לשער שכוונת הדברים שמשם הגיע לליובאוויטש, ואולי לאחר לידתו עברו הוריו מקובל ללודמיר.

(46) בליובאוויטש היה מכונה: "תורה, עבודה אין געפוצטע שטיוועלאך [=במגפיים מצוחצחות]". - ר' יוסף יצחק גופין, ט"ז אדר שני תשפ"ד.

(47) ר' יוסף יצחק גופין, ט"ז אדר שני תשפ"ד; שניאור זלמן ברגר, 'ליובאוויטש בלודמיר', בית משיח, גליון 779 (כ"ח אדר א' תשע"א), עמ' 44.

חותנו של ר' אהרן גופין. הרה"ח מ"מ אברהם מאמיפה מהעיר מריופול. מחסידי אדמו"ר המהר"ש והרש"ב. נפ' בשנת תרצ"ב

בכרטיסיית 'ספר התמימים' שמילא: "בהיותי ברסטוב קודם נישואי בשנה האחרונה הייתי מחנך בחדר או[ר]טדוקס שנתיסד ע"י כ"ק אדמו"ר זי"ע".⁴⁸

בבוא ר"א לליובאוויטש השגיתו בחפציו, והבחינו כי הוא מחזיק ברשותו סבון משובח, להיותו ממשפחה אמידה, ובשל כך הוסיפו לבדוק אחריו, לצורך קבלתו לישיבה. בתקופת לימודיו בישיבה הוא התאכסן בצוותא עם הרב יעקב לנדא.⁴⁹

לימים סיפר ר"א מתקופת לימודיו כי בלילי טבת ר' שילם היה יכול להתוועד שתיים-עשרה שעות כאשר הכוסית עם המשקה נשארה מלאה כפי שהייתה.⁴⁹

קורות חייו:

בראשית תרע"ח התחתן ר"א עם מרת ביילא בת ר' מנחם מענדל אברהם יפה (מכונה: מְמִיפָה), מחסידי חב"ד במְרִיופּוּל.⁵⁰ השידוך סודר ברוסטוב על-ידי אדמו"ר הרי"צ ובהמלצת אדמו"ר הרש"ב לר"א שהשיבו על השידוך "נישט קשה, נישט קשה".⁴⁹

לאחר נישואיהם התגוררו במריופול, ושם עבד בייצור סבון. בשנת תרפ"ח לערך עבר עם בני ביתו להתגורר בחרקוב.⁵¹

לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה הוא נדד לסמרקנד, שם גם עסק בייצור סבון ברווח טוב, ועל כן היה ביכולתו לסייע בהחזקת 'תומכי תמימים' אז.⁴⁹

לאחר סיומה התארגנו חסידי חב"ד ליציאה מרוסיה, וביניהם ר"א שעזב בקיץ תש"ו דרך מוסקבה לפולין, ולאחר נדודים הגיע לפוקינג.⁵² לאחר צאתו כתב לו אדמו"ר הרי"צ באגרתו כ"א שבט תש"ז:

(48) כרטיסיית 'ספר התמימים' - ח' תשרי תשכ"ז. עובדה זו מוזכרת גם ברשימת ר' יעקב אייזיק בלטנר, בתוך: רפאל נחמן כהן, שמועות וסיפורים, כרך ב, כפר חב"ד תשל"ד, עמ' 72.

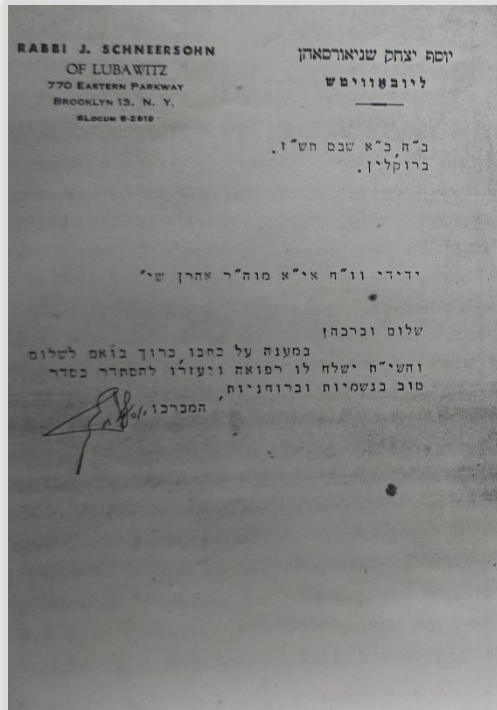
(49) ר' יוסף יצחק גופין, ט"ז אדר שני תשפ"ד.

(50) ראו: כהן [לעיל, הערה 48]; כרטיסיית 'ספר החסידים' - כ"ו תשרי תשכ"ג; מנחם ברונפמן, 'מפקד בלי דרגות', כפר חב"ד, גליון 1821 (כ"א מנחם אב תשע"ט), עמ' 34.

(51) ר' יוסף יצחק גופין, ט"ז אדר שני תשפ"ד; ברונפמן [לעיל, הערה 50].

(52) הצליח לצאת באופן עצמאי בקרון מסע רגיל דרך מוסקבה, ולא בהתארגנות החסידים ב"עשאלונים" בנתיב הבריחה דרך לבוב. ר' זאב וולף גופין בשם זקנו ר' ברוך גופין; אליהו מטוסוב ושניאור זלמן ברגר, היציאה מרוסיה, חמ"ד תש"פ, עמ' 281; אברהם אליהו פלאטקין, כתבי אברהם אליהו, ניו יורק תשע"ד, עמ' עא.

מכתב ברכה מכ"ק אדמו"ר הרי"ץ לר' אהרן גופין ומשפחתו לאחר צאתם מעמק הבכא בשנת תש"ז

במענה על כתבו ברוך בואם לשלום והשי"ת ישלח לו רפואה ויעזרו להסתדר בסדר טוב בגשמיות וברוחניות.⁵³

בז' ניסן תש"ח הוא מגיע לפריז,⁵⁴ והיה מעורב שם בענייני חינוך.⁵⁵ בכ"ד אייר תש"ט הוא עלה לארץ ישראל עם בני ביתו,⁵⁶ והתיישב בכפר חב"ד. בשנים הראשונות להקמת כפר חב"ד שימש כחבר המועצה הדתית, והוא השתלב בהקמת מוסדי הדת ביישוב,⁵⁷ ובראשם מוסד ה'תלמוד תורה' שהוקם בתשרי תש"י בכפר חב"ד, ועם הקמתו התמנה ר"א כחבר בוועד להקמתו וכמנהל.⁵⁸ חודשים אחדים לאחר מכן הוא כותב למשרד הדתות לצורך קבלת תקציב בעבור המוסד, בח' שבט תש"י:

התלמידים ברובם הם יתומים אומללים גלמודים והם מקבלים במוסד כל צרכיהם הרוחניים והחמריים - לינה, כלכלה והלבשה. חלק גדול מהתלמידים הצלחנו להוציא ממחנות עולים שונים ולהביאם למקום תורה ויראת שמים.⁵⁸

ר"א תיאר את התפתחות המוסד בשנותיו הראשונות במכתבו להנהלת ישיבת 'תומכי תמימים' לוד, מי"ז אלול תשי"ד:

מספר התלמידים בהווה - שמונים ושלוש כ"י, המחולקים לשש כיתות, ע"י חמישה רמ"ים ומורים ומדריך אחד.

לרשות הישיבה 2 אולמות בבתים הציבוריים של הכפר, ומלד זאת 2 בתי הכנסת - כולם בשטח מרוכז.

(53) מצילום האגרת.

(54) מטוסוב וברגר [לעיל, הערה 52], עמ' 232.

(55) ארכיון המדינה, תיק גל-15493/7, עמ' 254.

(56) שניאור זלמן ברגר, 'תקציב הדת בכפר חב"ד', בית משיח, גליון 868 (כ"ח שבט תשע"ג), עמ' 44.

(57) ישראל אלפנבין, המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן, כרך א, רמלה תשע"ג, עמ' 83.

(58) זושא וולף, ימי תמימים, כרך א, כפר חב"ד תשס"ח, עמ' 338.

ע"י הישיבה קיימת פנימיה עם מטבת, חדר אוכל, וחדרי שינה ושירותים, בבנין שהוקם ע"י הישיבה בשנת תשי"ב בשטח של 200 ממ"ר.

תקציב הישיבה מגיע - 24 אלף ל"י לשנה בקירוב...

לשנה הבאה בדעת ההנהלה לספח עוד בנין הנמצא בקירוב מקום לרשת בניני הישיבה ועי"ז להרחיב את מסגרתה.⁵⁹

ככל הנראה בהמשך לדיווח זה הוא הוסיף לדווח גם לרבי, שהשיבו בכ"ד אלול תשי"ד:

נעם לי לקבל מכתבו מיום הבהיר ח"י אלול בו כותב אשר לא לבד שהחזיקו הישיבה והת"ת בספריא במצבה אלא עוד הכניסו בהם שיפורים. ויה"ר שיגדילו המוסד הק' באיכות וגם בכמות, אשר זוהי הדרך גם לרבות ההכנסה הגשמית.⁶⁰

הרב אהרן גופין, מייסד ומנהל התלמוד תורה הראשון בכפר חב"ד. א' מהפרסומים של הישיבה בשנותי הראשונות

בתקופת עבודתו כמנהל התלמוד תורה הצליח להגדילו, להרחיבו ולבססו בגשמיות וברוחניות, ובוזה הייתה כל מגמת חפצו. לבנו ר' ברוך שהציע לו שיעסוק בייצור סכון השיב: "וכי בשביל זה באתי לארץ ישראל!?"⁴⁹ אך כנראה בד בבד עם ניהול המוסד עסק למחייתו גם בליטוש יהלומים. ובהמשך עלתה ההצעה למנותו כמנהל בית הספר לדפוס בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד. על כך כתב הרב אליעזר קרסיק במכתבו אל הרבי מליל י"ח כסלו תשי"ט:

בית הספר לדפוס הוא עדיין בהתחלה, גומרים בהעמדת המכונות, ולעת עתה מתלמדים שמה רק ארבעה תלמידים, אין להם עדיין איש קבוע מלמד מלאכת הדפוס, וגם חסר איש משלנו מנהל העבודה, וגם להשגיח על התלמידים בכל הנצרך להם בגשמיות וברוחניות, הצעתי להם לקחת את התמים מר אהרן הופין שמתעסק לעת עתה בליטוש יהלומים, אבל הפרנסה שלו מועטת, ודיברתי אתו ומוכן ללכת לעבודה זו, וכפי שאני מכיר אותו לאיש

(59) שם, כרך ב, כפר חב"ד תשס"ח, עמ' 129.

(60) אגרות קודש - הרבי, כרך ט, עמ' שיח.

ר' אהרן עם השלוחים לאה"ק, קיץ תשט"ז

ישר ירא ה' ומסוגל לכל העבודה,
הצעתי זאת להנהלה ואמרו שזו
היא הצעה מתקבלת, ועוד
נתייעץ בזה.⁶¹

במסגרת תפקידו כמנהל ה'תלמוד
תורה' בכפר חב"ד השתתף באסיפות
שונות של עסקני חב"ד. לאורך השנים
עסק ר"א בגיוס כספים עבור ה'תלמוד
תורה', ובכך עסק גם לאחר פרישתו
לגמלאות.⁶²

ר"א החזיק מר' שלמה חיים קסלמן וראה בו משפיע דגול, לאורך השנים היה משתתף בהתוועדויותיו,
וגם ר' שלמה חיים היה מתוועד בקביעות בצהרי שמחת תורה בביתו של ר"א.⁶³
ר"א הקפיד על קביעות עיתים לתורה מדי יום בשיעורי בית הכנסת, והיה נוהג לחזור פרקי משניות
לרוב. לרבי הוא נסע בתשרי תשכ"ג בצוותא עם בנו ר' ברוך,⁴⁹ וכך גם נסע לי' שבט תשל"ל, עת סיום
כתיבת 'ספר תורה של משיח'.

נפטר בכפר חב"ד בי"א כסלו תשמ"ב, ומנוחתו כבוד בחלקת חב"ד בהר הזיתים. על מצבתו נרשם:

פ"נ
הרה"ח הו"ח אי"א
נו"נ עוסק בצ"צ
מו"ה אהרן בן ר' ברוך ז"ל
גופין
למד בישיבת תו"ת
אשר בליובאוויטש
וזכה להקים דור ישרים יבורך
יסד התלמוד תורה וישיבה קטנה
אשר בכפר-חב"ד
והי' למנהלה משך עשרות בשנים
נולד בשנת תרנ"ג
נפטר י"א כסלו התשמ"ב
תנצב"ה

(61) שניאור זלמן ברגר, עבד אברהם אנכי, כפר חב"ד תשע"ב, עמ' 305 (תאריך המסמך נמסר לי על-ידי ר' שניאור זלמן ברגר).

(62) ר' יוסף יצחק גופין, ט"ז אדר שני תשפ"ד; זושא וולף, ימי תמימים, כרך ה, כפר חב"ד תשס"ט, עמ' 57; יהושע דובראווסקי, אלה תולדות פרץ, כפר חב"ד תשע"ה, עמ' 453.

(63) ר' יוסף יצחק גופין, ט"ז אדר שני תשפ"ד; אלפנבין [לעיל, הערה 57], עמ' 218.

מכתבי הרביים אליו:

כ"א שבט תש"ז.

כ"ד אלול תשי"ד (אגרות קודש - הרבי, כרך ט, עמ' שיח). ימי הסליחות תשי"ט ('בצילא דמהימנותא', תשורה גופין, כ"ח אדר ראשון תשפ"ד, עמ' 34).

ביבליוגרפיה:

סיפור משמו - לב לייבמן, 'ביאורים, ציונים ומ"מ בד"ה ומקנה רב תרס"ו', קובץ פלפול התלמידים - כפר חב"ד, כרך כא (תשס"ו), עמ' קצו-קצז.

משפחתו:

אשתו מרת ביילא בת ר' מנחם אברהם ומרת בתיה (תרס"א - ג' אלול תשל"ו), וילדיהם:

בנו ר' ישעיה (כ"ג מנחם אב תרע"ח - כ' כסלו תשמ"א) .

בתו מרת מנוחה ויטה (תר"פ - י"א שבט תשס"ח), אשת ר' יחזקאל פינסון.

בנו ר' ברוך (כ"ד תמוז תרפ"ד - י"א מנחם אב תשע"ט).

תולדות הרה"ח ר' משה זלמן קמינצקי סב סבה של הכלה

- תדפיס -

(ליובאוויטש וחייליה, עמ' 429; ספר התמימים, ניו יורק תש"נ, עמ' נח; ספר התמימים, ניו יורק תשנ"א, עמ' סט; תשורה ברדה-אדרי, כ"א מנחם אב תשע"ה, עמ' 85; מרחב, גליון ב (אדר תשפ"א), עמ' 144)

ר' משה זלמן ב"ר ראובן ומרת הניה קמינצקי נולד בי"ג מנחם אב תרנ"ט, בצ'אריי.⁶⁴

שנות לימודו בתומכי תמימים:

רמ"ז הגיע לליובאוויטש על-ידי זקנתו,⁶⁵ ושם הוא למד בישיבת 'תומכי תמימים' בשנים תרע"א-תר"פ.⁶⁴ לימודיו בה החלו ככל הנראה במסגרת ה'חדרים', ושם הוא גם ציין את חגיגת בריהמצווה, עליה דווח ב'האח': "מלאו שלש עשרה שנה להתלמידים הלומדים פה ... מר משה זלמן קמינצקי מעיר טשאריי ביום י"ג באב דרש דרוש יקר".⁶⁶

בקץ האחרון ללימודיו בישיבה למד ברוסטוב,⁶⁷ ככל הנראה במסגרת ה'אולם' ששכן אז בעיר.⁶⁸

רמ"ז נחשב בישיבה ל'בעל-נגלה', ור' רפאל נחמן כהן מכתירו כ"למדן מופלא".⁶⁹

64) כרטיסיית 'ספר החסידים' - כ"ז כסלו תשכ"ג. תאריך לידתו על-פי הנסמן להלן, הערה 66.

65) ר' יוסף יצחק גופין, ט"ז אדר שני תשפ"ד.

66) האח, כ"ג מנחם אב תרע"ב, עמ' 342.

67) משה מרינובסקי, לב הארי, כפר חב"ד תשס"ט, עמ' 69.

68) שלום דובער לוין, תולדות חב"ד ברוסיה הסובייטית, ניו יורק תשמ"ט, עמ' רמד.

69) ליובאוויטש וחייליה בערכו.

קורות חייו:

ר' מ"ז ובנו ראובן קמינצקי, סמרקנד תש"ד-תש"ה (משוער)

רמ"ז קמינצקי וחתנו ר' ברוך גופין. בביקורם הראשון בחצרות קדשנו תשרי תשכ"א

רמ"ז התחתן עם מרת רישא בת ר' יהושע זעליג הכהן ריבקיין מקלימוביץ', ולאחר נישואיהם הם התגוררו בקלימוביץ'.⁷⁰

בשלהי תרצ"ד הוא כותב אל אדמו"ר הריי"צ:

.. מכתב כ"ק קבלתי אשר ההעתקה

לאה"ק נכונה היא ושאסע יחד עם בני.

והנה עתה אבקש אולי יוכל כ"ק להיות

לי לעזור בדבר הויזה לאה"ק כי כפי

הנשמע נצרך לזה להשליש ערבון על

משך ג' שנים כמדומה על עשרה

פונט. האמצעים אשר קרובי יוכלו

לשלוח לי הלו[א]י שיספיקו על

ההוצאות הנחוצות ביותר ולא

י[ס]פיקו בשו"א על ההשלשה וע"כ

בקשתי לכתוב לר"ז האוולין ובנו

שישתדלו עבורי להשיג אנשים

אמידים שיערבו בעדי, או אולי יוכלו

להשיג ויזה עבורי בתור רב שאז

שמעתי שא"צ להשלשה. ההוצאות

הנחוצות על הרשיון אשלם כפי שיראו לי כמה ולמי למסור...

בחורף תרצ"ה עסק ר' חנוך הענדל הבלין בהשגת 'תעודת עלייה' לארץ ישראל בתור רב בעבור רמ"ז ומשפחתו, והיא ניתנה בב' ניסן תרצ"ה.⁷¹ באותה תקופה עבר להתגורר ביגורבסק,⁷² ככל הנראה על מנת להסדיר בנקל את סידורי היציאה מרוסיה.⁷³ אך ההשתדלות לא נשאה פרי, והוא נשאר בברית המועצות.

(70) מנחם מענדל פלדמן, 'מיר זיינען פון קלימוביץ', תשורה קמינצקי-גורביץ', ה' אלול תשפ"ג, עמ' 36.

(71) הרבנות הראשית לארץ ישראל - רשיונות עלייה, תיק מס' 295/2, בתוך: ארכיון המדינה, תיק גל-3/7389.

(72) מנחם זיגלבוים, סוערות בדממה, כרך ב, רמלה תשע"א, עמ' 200.

(73) ראו: שלום דובער לויין, תולדות חב"ד ברוסיה הסובייטית, ניו יורק תשמ"ט, עמ' קלב, שנא.

חבר הנהלה של בית רבקה בפריז. רמ"ז יושב שני מימין, בא' מאירועי הבית ספר בשנת תש"ט

אלול תש"כ. לחיים על סיפון הצ'רטר הראשון. רמ"ז קמינצקי מימין

לכך השתתף בהתארגנות ישיבת 'תומכי תמימים' במחנות הפליטים באוסטריה. בשלהי השנה הצליח להגיע לפריז, צרפת, ושם המשיך במסגרת פועלו כחבר הנהלת מוסד 'בית רבקה' המקומי.⁷⁷

בתקופת מגוריו ביגורבסק רמ"ז היה רוח החיה בענייני יהדות, והוא נזהר שלא לשלוח את בנותיו לבית-הספר העממי.⁷⁴ על תקופה זו סיפר בנו ר' ראובן:

היינו שלשה ילדים בכתה... למד אתנו ה"ר ישראל לוי (נעוולער)... באחד הלילות שבתחלת אלול תרצ"ז אסרו ביעגארעווסק ארבעה אנשים מאנ"ש, אחד מהם היה המגיד שיעור שלנו ה"ר ישראל נעוולער. היינו אז בגיל בר מצוה. המשיך ללמוד אתנו אבי ז"ל [ה"ר משה זלמן קמינצקי].⁷⁵

בשלהי תשרי תש"ב, בעקבות התרחבות מלחמת העולם השנייה, נדד עם משפחתו למזרח המדינה, והתיישב בסמרקנד.⁷⁶

רמ"ז יצא מרוסיה בט' כסלו תש"ז, ומשם הגיע - דרך ווינה - לשטייער, אוסטריה. לאחר צאתו את רוסיה התמנה כחבר ב'ועד הפועל אשר יפקח על הענינים הגשמיים והרוחניים של אנ"ש', ובהמשך

(74) פלדמן [לעיל, הערה 70]; זיגלבוים [לעיל, הערה 72], עמ' 201-204.

(75) לוי [לעיל, הערה 73], עמ' שלב.

(76) שם.

(77) שם, עמ' תח; שלום דובער פרידלנד, פעילות חוצה גבולות, כרך א, פריז תשע"ז, עמ' 310-311, 472; זכרונות ר' שניאור זלמן בוטמן, [קריית מלאכי] תשפ"א, עמ' 196; ליובאוויטש וחייליה בערכו; קונטרס התוועדות ליל א' דר"ח אייר תשל"ו, יו"ל לש"פ תזריע-מצורע תשפ"ג, עמ' 17.

בכ"ד אייר תש"ט עלה לארץ ישראל,⁷⁸ והיה מהמתיישבים הראשונים בכפר חב"ד. בשנים הראשונות שימש כחבר וועד כפר חב"ד,⁷⁹ ולמחייתו עבד כמנהל חשבונות של 'המאפייה המרכזית' ברמ"ה. בתקופה זו גם סייע למחותנו ר' אהרן גופין בניהול החשבונות של התלמוד תורה.⁶⁵ רמ"ז היה ירא'שמים וזהיר בהלכה באופן מיוחד. רמ"ז נסע לרבי בתשרי תשכ"א.⁶⁵ נפטר בט"ו מרחשון תשל"ה, ומנוחתו כבוד בחלקת חב"ד בהר הזיתים. על מצבתו נרשם:

פ"נ

החסיד התמים

אי"א

ר' משה זלמן

ב"ר ראובן ז"ל

קמינצקי

למד בישיבת תומכי תמימים

לובאוויטש

משנת תרע"ב עד שנת תרפ"א

נולד י"ד אלול תרנ"ט

בצ'אריי רוסיה

נפטר בכפר חב"ד

ט"ו מרחשון תשל"ה

תנצב"ה

מכתבי הרבי אליו:

ט"ז כסלו תשי"ג (אגרות קודש - הרבי, כרך ז, עמ' סט-עב). 25 במאי ללא ציון השנה ('בצילא דמהימנותא', תשורה גופין, כ"ח אדר ראשון תשפ"ד, עמ' 33).

ביבליוגרפיה:

סיפור משמו - יוסף קרסיק, גבורה יהודית במלכות הרשע, בת חפר תשס"ד, עמ' 158.⁸⁰

(78) ארכיון המדינה, תיק גל-15493/7, עמ' 267.

(79) ר' יוסף יצחק קמינצקי, י"ז אדר שני תשפ"ד. ככל הנראה בקשר לכך הוא פנה לרבי (עם רח"מ גרליק ורנ"י פרמן) בדבר "המצב בהכפר, ובפרט בעניני החקלאות", ראו: אגרות קודש - הרבי, כרך ז, עמ' סט-עב.

(80) בעניין זה ראו: הרב ברוך אבערלאנדער, 'ש"ס כת"י רבי סעדיה גאון', פרדס חב"ד, גליון 12 (חורף תשס"ד), עמ' 212-213.

משפחתו:

אשתו בזוו"ר מרת רישא בת ר' יהושע זעליג הכהן ומרת שיינא באשה (תרס"א בערך - שמיני עצרת תש"ה), וילדיהם:

(א) בנו ר' ראובן (ח' מרחשון תרפ"ה - ח' אדר ראשון תשמ"ה).⁸¹

(ב) בתו מרת גנסיה (ח' אדר תרפ"ח - י"ח מנחם אב תש"ס), אשת ר' ברוך גופין.

(ג) בתו מרת בת שבע (י"ג כסלו תרצ"א - כ"ט מרחשון תשע"א), אשת ר' שמואל מאיר זילברשטיין.

(ד) בתו מרת זלדה (י"ד אדר שני תרצ"ה - כ' כסלו תשס"ז), אשת ר' יצחק נָמָס.

אשתו בזוו"ר מרת בלה גולומבוביץ' (כ' מנחם אב תרע"ה - ט"ו תשרי תשס"ד), אלמנת ר' פנחס מרוזוב.

מנחם מענדל פלדמן, 'מיר זיינען פון קלימוביץ', תשורה קמינצקי-גורביץ', ה' אלול תשפ"ג, עמ' 36.

---

(81) אודותיו ראו: פלדמן [לעיל, הערה 70], עמ' 36-37.

תולדות הרה"ח ר' שמואל גיטלין סבה של זקנת הכלה

- תדפיס -

(ליובאוויטש וחייליה, עמ' 219; ספר התמימים, ניו יורק תש"נ, עמ' לב; ספר התמימים, ניו יורק תשנ"א, עמ' לט; תשורה ברדה-אדרי, כ"א מנחם אב תשע"ה, עמ' 37; מרחב, גליון ב (אדר תשפ"א), עמ' 120)

ר' שמואל ב"ר מנחם מענדל יוסף ומרת ציפה גיטלין נולד בכ"ט כסלו תרנ"ט, בדב"צה, פלך צ'רניגוב.⁸² אביו רמ"מ יוסף שו"ב היה מחסידי חב"ד, וסבו - מצד אמו - היה ר' יצחק יפה מדיסנה.⁸³

קורות חייו:

ר"ש ציין את שנות לימודו בישיבת 'תומכי תמימים' בשנים תרע"א-תר"פ,⁸² אותם מסתבר התחיל במסגרת ה'חדרים', ובהמשך השלים את לימודיו בשצעדרין ובקרמנצ'וג.

בשנת תרפ"א-תרפ"ב ר"ש התחתן עם מרת עטל בת ר' מנחם מענדל אברמוב מקרמנצ'וג, ולאחר נישואיו התגוררו בקרמנצ'וג.⁸⁴

בהמשך עבר להתגורר בחרקוב, ועבד שם בטקסטיל. בעת רדיפות השלטונות אחר חסידי חב"ד בשנת תרצ"ח-תרצ"ט ר' יהודה חיטריק הסתתר אצלו במקום עבודתו.⁸⁵

(82) כרטיסיית 'ספר החסידים' - ד' שבט תש"ל; ר' זאב וולף גייסינסקי, י"ח אדר שני תשפ"ד.

(83) שלום דובער לוין, תולדות חב"ד בפולין, ליטא ולטביא, ניו יורק תשע"א, עמ' קה, קכו-קכז.

(84) ר' זאב וולף גייסינסקי, י"ח אדר שני תשפ"ד.

(85) יהודה חיטריק, רשימות דברים, [ניו יורק] תשס"ט, עמ' 456-457; ר' זאב וולף גייסינסקי, כ"ג אדר שני תשפ"ד.

ר' שמואל גיטלין, עומד בתווק, במעמד סיום ספר תורה של משיח ט' שבט תש"ל

ר' שמואל, בהתוועדות מוצ"ש י' שבט הגדול תש"ל

בתש"ב, לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה, עבר דודו ר' ישראל נח בלינצקי בחרקוב והוא שיכנע את ר"ש לנדוד מזרחה, ובהמשך לכך עבר עם רעייתו וארבעת ילדיו הצעירים לסמרקנד.⁸⁶ ר"ש גויס לשירות הצבאי במהלך המלחמה, והוא שירת בקרבות סטלינגרד.⁸⁷ בשנות ה'תש"י עבר להתגורר במרגילן, אוזבקיסטן, שם ניהל מפעל קטן. בהמשך עבר להתגורר בטשקנט.⁸⁸

על עיסוקו בשנותיו האחרונות בברית המועצות כתב בכרטיסיית 'ספר החסידים' שמילא בשנת בואו לארץ-הקודש: "דעם יאהר גיקומען פון רוסלאנד, און דארט דיא לעצטע יאהרין גילערינט מיט אינגלעך [=השנה באתי מרוסיה, ובשנים האחרונות שם למדתי עם ילדים]."⁸²

עלה ארצה ב"ג ניסן תשכ"ט, ובתחילת בואו לארץ הגיע לרחובות.⁸⁹ בהמשך עבר להתגורר בכפר חב"ד, שם עסק במסירת שיעורייתורה לעולים חדשים.⁹⁰ ואחר כך בראשית תש"ל התיישב בנחלת הר חב"ד.⁹¹ בתחילת מגוריו בנחלת הר חב"ד עלו ספיקות בקרב חלק מאנ"ש לגבי המגורים שם, והרבי השתדל בביסוס המקום, ור"ש השתתף אף הוא בפעילות זו.⁹² בהקשר זה השיבו הרבי במענה מאדר שני תש"ל:

ושם יצליחו בהצלחה מופלגה.

(86) כרטסת של יהודים תושבי ברית המועצות שפוונו לטשקנט ומשם למקומות שונים באוזבקיסטן - פברואר 1942, מס' פריט 11220912; רשימת ר' זאב וולף גופין.

(87) ר' זאב וולף גייסינסקי, י"ח אדר שני תשפ"ד; רשימת ר' זאב וולף גופין, משם זקנתו מרת לובה גייסינסקי.

(88) רשימת ר' שניאור זלמן ברגר; ר' זאב וולף גייסינסקי, כ"ג אדר שני תשפ"ד. דוד דב מישולבין, 'אלוקות' נשפכת" במרתף.../ בית משיח, גליון 235 (י"ח תמוז תשנ"ט), עמ' 28; שניאור זלמן ברגר, 'חיי מסירות נפש של חסיד הנחבא אל הכלים', בית משיח, גליון 368 (י"ג סיון תשס"ב), עמ' 32; זושא וואלף, דיעדושקא: הרבי מליובאוויטש ויהדות רוסיה, כפר חב"ד תשס"ו, עמ' 415.

(89) ארכיון המדינה, תיק גל-15508/2, 01.04.1969, עמ' 1.

(90) זושא וולף, ימי תמימים, כרך ה, כפר חב"ד תש"ע, עמ' 487.

(91) שם, עמ' 515.

(92) שם, עמ' 530.

ר' שמואל בערוב ימיו, עם זוגתו עטל, באירוע משפחתי, קרית מלאכי, אה"ק

ואשרי חלקם דכל המסייעים בעניני ביסוס נה"ח. ובודאי יתחרטו בעוד מועד כל הנלחמים בזה - אף אַז זיי מיינען אַז זיי האָבן אויסגענאַרט, ר"ל, דעם אויבערשטען שכוונתם לשמים. וד"ל.

ויהא בשטומו"צ בכל.

אזכיר עה"צ להנ"ל.⁹³

בנחלת הר חב"ד עסק ר' שמואל בחינוך תשב"ר.⁹⁴ בקיץ תשל"א נסע לחו"ל לצורך גיוס כספים בעבור ה'תלמוד תורה'.⁹⁵

ר"ש נסע לרבי כמה פעמים, בי' שבט תשל"ב, בתשרי תשל"ב, פעם נוספת גם באלול תשל"ו והמשיך לשהות שם ממושכות בשנת תשל"ז.⁹⁶

על מרצו בתקופה זו סיפר הרב ישעיהו הרצל:

אני זוכר את ר' שמואל גיטלין ע"ה שמיד כשהגיע מברית המועצות רצה להקים ישיבה. לקח זמן לשכנע אותו שליהודי בגילו, בסביבות ה-80, זה לא עסק קל...⁹⁷

נפטר בה' כסלו תשמ"ד, ומנוחתו כבוד בחלקת חב"ד בהר הזיתים. על מצבתו נרשם:

פ"נ

התמים החסיד מזקני החסידים

שלמד בישיבת "תומכי תמימים"

בליובאוויטש

הרה"ח שמואל

בהרה"ח מנחם מענדל יוסף

גיטלין ע"ה

93) אגרות קודש - הרבי, כרך כו, עמ' שנו.

94) וולף [לעיל, הערה 90], עמ' 522; שי גפן [=שבתי ויינטרוב], 'הרבי יוזם הקמת מפעלים בקריית-מלאכי...', בית משיח, גליון 201 (ג' מרחשון תשנ"ט), עמ' 27; שניאור זלמן ברגר, 'הנְחָלָה: נחלה מהרבי', בית משיח, גליון 1157, עמ' 35.

95) זושא וולף, ימי תמימים, כרך ה, כפר חב"ד תשס"ט, עמ' 144, 162; רשימת ר' זאב וולף גופין.

96) רשימת ר' זאב וולף גופין; רשימת ר' שניאור זלמן ברגר.

97) שי גפן [=שבתי ויינטרוב], 'געגועים לימי הבראשית' של נחלת הר חב"ד, בית משיח, גליון 409 (כ"ד אדר ב' תשס"ג), עמ' 21.

גלב"ע עש"ק ה' כסלו ה'תשד"מ
תנצב"ה

מכתבי הרבי אליו:

אדר שני תש"ל (אגרות קודש - הרבי, כרך כו, עמ' שנו).

משפחתו:

זוגתו מרת עטל בת ר' מנחם מענדל ומרת רייזה (תרס"ב - כ"ט שבט תשנ"ג), ונולדו להם ששה ילדים:

מוסקבה 1961. ר' שמואל ורעייתו עטיל וכמה מנכדיהם
לבית גייסינסקי

בנו הת' יוסף, גויס לצבא במלחמת העולם
השנייה, ובמהלכה נהרג.⁸⁴

בת נוספת נפטרה בגיל חודשים אחדים.⁹⁶

בתו מרת חיה לובה (י' כסלו תרפ"ה - ט"ו סיון
תשע"ד), אשת ר' דוד גייסינסקי.

בנו מר אפרים ישעיה גורביץ' (תרפ"ז - ה' שבט
תש"ע).

בתו מרת רבקה (ח' ניסן תרצ"ג - ד' סיון
תשפ"ב), אשת ר' משה שובוב.

בנו ר' יצחק (ח' ניסן תרצ"ג - כ"ג אייר תשל"ז).

החתן והכלה באו בקישורה"ת בחודש אדר, והנישואין בחודש ניסן. מובא כאן דברי כ"ק אדמו"ר במענה למכתב חורי החתן בקשר לחדש אדר וחדש ניסן.

דברי כ"ק אדמו"ר למר נחום איזקוביקס מתומכי וידידי חב"ד מרקהם, במסיבת תומכי מחנה ישראל, כ"ו אדר תנש"א, ע"ד קנית בנין חדש עבור חב"ד מרקהם, בניהולם של הורי החתן שי':

"זאל זיין אין א גוטע שעה. מען דארף עם (פלאטקין) נאר אנזאגען ער זאל ניט ווארטען אף אן ענטפער אף די בריף דערפאר וואס עס איז דא קע"ה א גרויסע עולם און דער ענפער גיב איך גלייך איבער דורך אייך:

אף אדר שטייט אז אידן האבן א שטארקן מזל און דערנאך גייט מען אריין אין ניסן, האט מען דאך דער מזל מיט ניסן דערצו. זאל אזוי זיין אין די עניינים. און הערען פון אייך פריילכע בשורות נאך אין חדש אדר, אריינכאפען פאר שבת, פאר עס הויבט זיך אהן ניסן און דערנאך פרייליכע בשורות אף דער גאנץ יאהר!...מען קען דאס ניצן!"

לזכות

החתן הרה"ת שלום דובער
והכלה מרת איטא פייגא שיחיו
פלאטקין

לרגל נישואיהם ביום כ' ניסן ה'תשפ"ד

נדפס ע"י ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' אברהם אלי' וזוגתו מרת גאלדע פלאטקין
הרה"ת ר' זאב וזוגתו מרת חנה גאפיץ